

Předkládám Vám obrázek šipky, která je poskládána z listů. Z podzimních listů. Obrázek má jednu zvláštnost. **Od červeně listů jde k zelené.** Tam vrcholí. Kdybych měl barvy vykládat, musím začít červenou. Je to vlastně část spektra. Dlouhovlnná infračervená a červená část spektra nese teplo, vypráví nám o Duchu svatém, který sestoupí na pannu a ona zrodí Syna. Ten přijme kříž, oheň utrpení a je nám světlem světa. Dovede nás až k zelené naději - a tam dál, až k novému blankytnému nebi.

Zralá naděje

Naděje v našich představách má být **mladá, čerstvá** a mírně **naivní**. Kdo drží naději, většinou počítá s tím, že nadějná očekávání stejně jednou uvadnou a ztratí svěžest.

Naději v životě a myšlení víry (v teologii) kritizujeme jako nedospělost prvních křesťanů. Jejich koeficient života, kterým násobili vše - tedy hledisko "Pán přijde!" - vypadá naivně a nepoučeně. Čekali, že se jich Pán zastane hned, brzo. A nic. Proto se nejen jejich naděje nazývá **ctností proti rozumu**.

Naději ve vztazích zakopáváme a pohřbíváme žehem, protože čím více toho o lidech víme, tím více naději ztrácíme, prchá a mizí. Na první pohled je k pousmání.

Naději v politice snad ani úvodem komentovat nebudu. Pozoruji kolem sebe pořádnou skepsi, která vychází z jednotlivých zkušeností, které každý z nás má nebo nemá. Nemá, protože se odmítl orientovat. V církvi je pořád dost takových lidí, kteří se holedbají tím, že je politika nezajímá.

1. Odstavec první - zralá naděje v teologii

Právě jsem tu vypsal všechny důvody pro skepsi. Ale já mám mluvit o opaku! O naději, která dozraje. Mám rád, když se pracuje s textem a vykládá se Písmo tak, jak je. proto mi dovoďte mi pár odkazů na Písmo svaté spíše, než na dějiny teologie a odkazy na akademicky titulované autory:

- Pavel otevírá svůj velký dopis do Říma slovy: "Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc (řecky *dynamis*) k (ke **spasení** - řecky *soteria*) záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka." (1:16) Toto tvrzení pak různým způsobem znovu a znovu opakuje a vykládá. Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen.

A na konci svého dopisu opakuje Pavel naprosto stejné tvrzení jinými slovy: "Tomu, kdo je mocen vás upevnit podle mého evangelia... jedinému moudrému Bohu *zjevenému* skrze Ježíše Krista, jemu *bud'* sláva na věky [věků]. Amen." (Dopis Římanům 16:25 a 27) Opět je tu ta *dynamis* a s ním je spojeno slovo - **upevnění** (řecky *steríza*) což nám spíše zní jako sterilizace. Ano, a v tom smyslu vyčištění, zformování, uschopnění k tomu nejcitlivějšímu úkolu, k té nejdůležitější operaci. Sterilitu sice chápeme jako umrtvení, zneschopnění a neživotnost prostředí. Ale tady je to naopak, je to - stejně jako u těch chirurgických nástrojů - spíše schopnost nezavléci nějakou chorobu, bakterie rozkladu a smrti. Sterilní znamená v této chvíli vyšší kvalitu, posun, vývoj, zrání.

- Sám Pavel je **stratég zla**, mapuje a vyhledává učedníky Ježíšovy: "Saul ničil církve: vcházel do jednotlivých domů, odvlékal muže i ženy a dával je do vězení." (Skutky apoštolů 8:3) a "Saul *stále* ještě sopil hrozbami a *dychtil po* zabíjení Pánových učedníků. Přišel k veleknězi a vyžádal si od něho dopisy pro synagogy v Damašku, aby mohl stoupence té Cesty, muže i ženy, jestliže *tam* nějaké najde, přivést spoutané do Jeruzaléma." (Skutky apoštolů 9:1-2)

Tentýž Pavel je nakonec **stratégem evangelia**: "A zakládám si na *tom*, že jsem takto evangelium hlásal *tam*, kde Kristovo jméno *ještě* nebylo vysloveno, abych nestavěl na

cizím základě...” (Dopis Římanům 15:20) a o pár veršů dále: “Nyní však už není pro mě v těchto krajinách místo a mnoho let v sobě nosím touhu k vám přijít, až půjdu do Hispanie. Doufám, že na této cestě se s vámi uvidím a že mě tam vypravíte, až se s vámi napřed trochu potěším.” (15:23-24)

- Apoštolé žili s Ježíšem s představou, že budou bohatí. Husí kůži jim nahnalo podobenství o uchu jehly, kterým snáze projde velbloud, než bohatý do království Božího. Přiblíží nám to Markovo evangelium 10:23-31. Proto se učedník Petr rozhodl jednat na rovinu: “Hele, pocem, my jsme opustili všechno a následujeme tě.” To je dost brutální dotaz na podíl: “Co z toho budeme mít!?” **Nezralé naděje** na podíl se nedají zapřít.

Ježíš se nedal zaskočit a na takový dotaz odpověděl se svým nadhledem: „Amen, pravím vám, není nikdo, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu, aby nyní v tomto období nedostal stokrát více domů, bratrů a sester, matek a dětí a polí s pronásledováními a v přicházejícím věku život věčný...” (10:29-30)

Nevím, co byste vykřikli vy, ale já bych zvolal: “Jéžíš, no to ne! To jsem nechtěl!” Vy, možná stejně tak jako já, už víte, co to znamená stokrát tolik povinností a ještě pronásledování navíc. Z Mistrových úst je to tedy spíše provokace. Po ní už jen varování, “Mnozí první budou poslední a poslední první.” (10:31) Petrovi musela poklesnout brada. Ježíš v textu pokračuje třetí předpovědí svého utrpení. **Zralé naděje** unesou i utrpení. A přijmou jej i učedníci. Někteří.

2. Odstavec druhý - zralá naděje ve vztazích

- Jsme stvořeni a rodíme se pro naděje. Dítě se hltavě přisaje k máminu prsu, protože má naději. A jak to dítě roste, může být vztah od vztahu poučenější. Rodiče mají za úkol tomu dítěti pomoci, aby neztvrdlo zklamáním, ale aby ve zklamáních dozrálo. Namísto zraní ale většina lidí tvrdne. Lidé mají úžasné naděje znovu a znovu a padají hlouběji a hlouběji s vyděšeným pohledem šeptajícím hořce zděšením, že tedy nikdo není dobrý... Namísto toho, aby ztracenost člověka brali jako východisko, berou jej jak děsivé a apokalyptické zjištění. Tak je to přeci jen pravda: Lidé nejsou dobří... Naděje je zbytečná a prázdná. Nic dobrého se čekat nedá.

Zraní předpokládá více. A co? Inu to, že v každém dalším vztahu můžeme být (a pravděpodobně budeme) zklamáni a přesto do něj zas a znovu půjdeme. Zralé naděje nemůžeme mít na začátku. Potřebujeme čas.

- Zjednodušené naděje a následná nepřiměřená tvrdost pak stojí na začátku každého úpadku. Vynikající animovaný klip The Blackwater Gospel ukazuje, jak zjednodušená řešení vypadají. Promítněme jej a diskutujme.

- Příklad zralé naděje z evangelia: Ježíš si vybral učedníky proto, že by měl naději na jejich změnu? Ne, věděl, že se nezmění, věděl o všech temných zákoutích jejich nadějí. Nic z toho jej nevydělilo, ani to, když už jejich skrývané touhy vyplavaly místo na povrch. Věděl, že jej může změnit jen Boží moc. Za skvělé potvrzení považují ohlášení poslední večeře: “Když nastala ta hodina, zaujal místo *u stolu* a apoštolové s ním. Řekl jim: „Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět...” (Lukášovo evangelium 22:15) To není touha po hostii, která nevnímá okolí. Nechce uchopit svátost a skrýt se s ní do soukromí. Ne, je to nefalšovaná touha po těch chvílích. Protože podstatou je to jedení a pití s těmi lidmi. Jak mnoho naivních představ je spojeno s Večeří Páně. Ani nechceme nic vědět o lidech kolem nás. A na druhou stranu, jak nezpracované jsou ty naděje. Nesnášíme ty, kteří s námi jdou k

Večeři Páně. Nebudeme se vztahem nic dělat, protože jsme ztvrdli. Přátelé, to otvírá otázku o tom, jak vhodně (hodně)¹ přicházíme ke Stolu Pánovu.

- Nemůžu pominout ale ani ty vztahy nejužší. Zralou nadějí pro rodinu. Vztahy rodinné, manželské. Mám před očima nezvládnutou kauzu generála Davida Petraeuse, čtyřhvězdičkového amerického generála, idolu svobodné Ameriky. Selhal, protože měl vdanou milenku. Ztvrdly nejen naděje, zklamání utvrdilo naše přesvědčení, že vlastně nikdo nedokáže obstát a každý další usmívající se náčelník nás možná zklame. A pak mne zaujalo, s jakou sveřepostí a tvrdostí svět vyčítal zklamané naděje celé generálově rodině. A především spekoval o kvalitě generálova manželství. Okamžitě byly venku fotky jak Petraeus, nový šéf FBI, skládá svou přísahu do rukou viceprezidenta. Přisáhá na Bibli, kterou mu drží jeho manželka. Tuším, že je to tak i při přísaze prezidentů a všech dalších hodnostářů USA, že Bibli drží manželka.

Tvrdě ta média ukazují a hodnotí Petraeusovu manželku. Četl jsem, jak se k sobě nehodí či jak je ošklivější, více při těle než Paula Boadwell, generálova milenka. To je opravdu ještěrka, sportovně založená a bystrá žena. Tuto dámu, jíž nijak nesnižují, zájem médií mohl jen těšit. Nikde není tato dáma také zobrazována se svým manželem a dětmi, kterých by se mohla událost také dotknout. Proč je svět tak tvrdý, že dal manželce generála vypít tak hořký kalich. A tajemství rozdílnosti nemusí být jen ve špatné volbě generála při svatbě. Velitel, pověstný stratég, který se tak málo mýlil, nemusel zvolit bez lásky a chybně. Jeho paní mohla onemocnět, mohlo se vyvinout něco, co oba neznali. Ale samozřejmě: generál jednal tak, jak jednal. Jeho jednání nemá obhajoby, ale mělo být takhle veřejně propíráno? Čemu to pomůže? Pokud si někdo myslí, že větší sexuální kázni v armádě, pak je naivní. Budou se lidé více bát? Možná! Ale budou mravnější? Nebudou. Nemůže to pomoci FBI, ani armádě a ani CIA.

3. Odstavec třetí - zralá naděje v politice

- Znáte dělení všech lidí na jedničky a nuly? Prý jsou tu "Zlojedi a slušní lidé". Miliardář Janeček věří, že jsou dva druhy lidí. Na začátku pozitivní revoluce stojí jeden velký omyl, který nemůžeme pominout. Taková víra byla ale u začátků všech zruďných ideologií minulého století. Abychom byli poctiví, je třeba říct, že myšlenka na změnu volebního systému (2 kandidáti za obvod postavení stranami či volebními subjekty, v každém obvodu shodném se senátními obvody; možnost voliče dát dva hlasy kladné a jeden hlas negativní komukoliv napříč stranami) to vše má kladné i záporné stránky věci. Je to k diskusi. Ale ta představa, že se tím eliminují Zlojedi, je naivní. I kdyby se nekrásně navolili "slušní lidé" pak se mohou změnit. Ideologie bohatého matematika věří v nezkazitelnost lidské duše. Ta se ale podle matematických modelů neřídí.

Janeček sám (podle rozhovoru v časopisu RESPEKT 44/2012, str. 36-38) přiznává, že miluje pět let jakousi Markétu vedle své manželky, s níž má dvě školní děti. A při podivení, že to říká nahlas, prohlásí: "Ale proč bych to neříkal? Věrnost není věc morálky, mluvit pravdu je věc morálky. A já mluvím pravdu a všichni kolem mne vědí, jak se věci mají." Je pak v něčem jiný, než současný pan prezident, který vedle své manželky má sem tam nějakou letušku a nijak se s tím netají. Koho z těch dvou bych se měl bát? A kde se zastaví ve svých definicích morálky? Nevymyslí něco děsivějšího, než zatím známe?

¹ "Kdo by tedy jedl ten chléb nebo pil kalich Páně nehodně, bude vinen proti tělu a krvi Páně. Ať člověk zkoumá sám sebe, a takto ať z toho chleba jí a z toho kalicha pije. Neboť kdo jí a pije [nehodně], jí a pije sobě odsouzení, neboť nerozsuzuje tělo [Páně]. (1. dopis do Korintu 11:27-29)

4. Odstavec čtvrtý - závěry

- Přátelé, dopředu od nezralých nadějí ke zralým nás posune pevný vztah s tím, který nemá naděje, ale ví. Zralost dává Pán Bůh! Mám moc rád text² o kotvě. A doporučuji větší a větší závislost na biblickém textu a modlitbě.
- Ve vazbě na to první tvrzení hraje roli také čas. Tedy čas s Bohem a s lidmi. Zraje se časem a zkušenostmi. Jinak to nejde.
- Zraje se poctivou prací. Myšlením, diskusí, meditací. Je nám potřebí také politická práce a poctivé řemeslo. To je to, co by nás mohlo zásadně posunout dopředu, Nikdy nemůžeme být politiky spaseni. Ale hlavní úkol politiků: "distribuce bolesti" bude lepší, když se bude důsledně pracovat nejenom ve stranách, ale také ve společnosti, která bude vyžadovat důslednou práci, bude se zajímat, novináři budou psát a politici se budou střídat... My se máme vzdělávat, zaznamenávat co svět říká, přemýšlet o tom, diskutovat.
Politický svět nepotřebuje nadějně křesťanské osobnosti v Parlamentu. Potřebuje křesťany, kteří se postaví po boku politiků a budou jim pomáhat, odvedou kus pěší práce a dopřejí politikům přátelství a odpočinek. Samozřejmě se také s nimi budou hádat a přít. Protože si pamatují a nemají rádi pozemské spasitele. To se od nás čeká.

Slovo na cestu:

Když jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. ² Skrze něho jsme [vírou] získali přístup k této milosti, v níž stojíme a chlubíme se nadějí Boží slávy. ³ A nejen *to*, chlubíme se také souženími, neboť víme, že soužení působí vytrvalost, ⁴ vytrvalost osvědčenost a osvědčenost nadějí. ⁵ A naděje nezahanbuje, neboť Boží láska je vylita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán. (Pavlův dopis do Říma 5:1-5)

---

² "Když tedy Bůh chtěl *ještě* hojněji ukázat dědicům zaslíbení nepohnutelnost svého úmyslu, zaručil *jej* přísahou, abychom skrze dvě nepohnutelné skutečnosti, v nichž *není* možné, aby Bůh lhal, měli mocné povzbuzení my, kteří jsme se utekli k pevnému uchopení předkládané naděje. Máme ji jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou, která vchází *až* do vnitřku za oponu, kam kvůli nám vešel *naš* předchůdce Ježíš, který se na věčnost stal veleknězem podle řádu Melchisedechova." (dopis Židům 6:17-20)